Sfânta muceniță Teodula, Anazarbus din Cilicia

(5 februarie)

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 2
Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfintei mucenițe Teodula 5
Sinaxar - Pomenirea Sfintei mucenițe Teodula 10
Calendar Ortodox - Sfânta muceniță Teodula 12
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei mucenițe Teodula 13

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

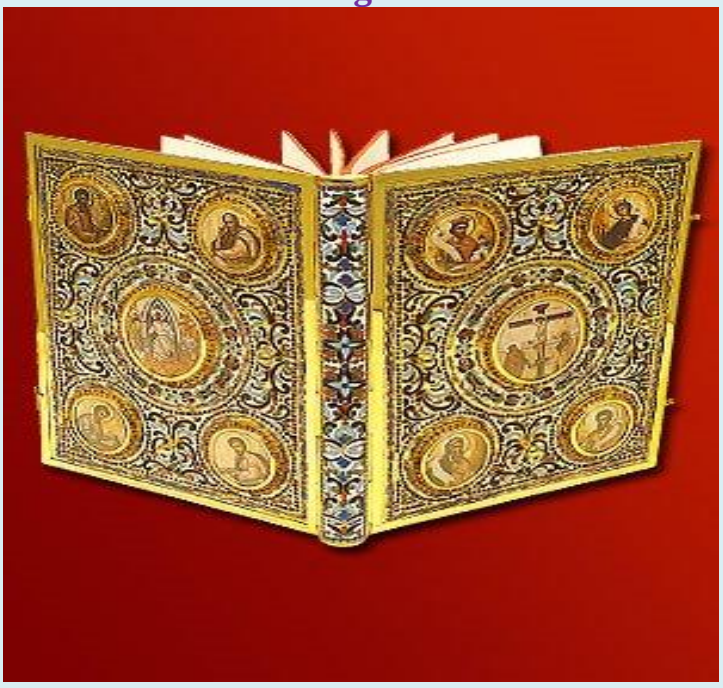

Matei 5, 14-19

14. Voi sunteţi lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârf de munte să se ascundă.
15. Nici nu aprind făclie şi o pun sub obroc, ci în sfeşnic şi luminează tuturor celor din casă.
16. Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.

17. Să nu socotiţi că am venit să stric Legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc.
18. Căci adevărat zic vouă: Înainte de a trece cerul şi pământul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, până ce se vor face toate.
19. Deci, cel ce va strica una din aceste porunci, foarte mici şi va învăţa aşa pe oameni, foarte mic se va chema în Împărăţia Cerurilor; iar cel ce va face şi va învăţa, acesta mare se va chema în Împărăţia Cerurilor.

Apostol

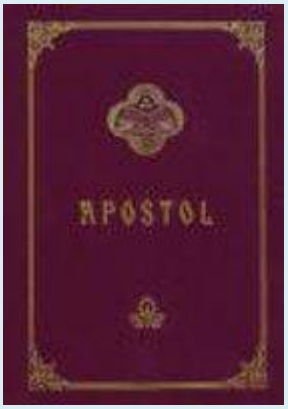

Epistola către Galateni a Sfântului apostol Pavel

Galateni 3, 23-29; 4, 1-5

23. Iar înainte de venirea credinţei, noi eram păziţi sub Lege, fiind închişi pentru credinţa care avea să se descopere.
24. Astfel că Legea ne-a fost călăuză spre Hristos, pentru ca să ne îndreptăm din credinţă.
25. Iar dacă a venit credinţa, nu mai suntem sub călăuză.
26. Căci toţi sunteţi fii ai lui Dumnezeu prin credinţa în Hristos Iisus.
27. Căci, câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat.
28. Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească şi parte femeiască, pentru că voi toţi una sunteţi în Hristos Iisus.
29.Iar dacă voi sunteţi ai lui Hristos, sunteţi deci urmaşii lui Avraam, moştenitori după făgăduinţă.

1. Zic însă: Câtă vreme moştenitorul este copil, nu se deosebeşte cu nimic de rob, deşi este stăpân peste toate;
2. Ci este sub epitropi şi iconomi, până la vremea rânduită de tatăl său.

3. Tot aşa şi noi, când eram copii, eram robi înţelesurilor celor slabe ale lumii;
4. Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu, a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege,
5. Ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea.

Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfintei muceniţe Teodula

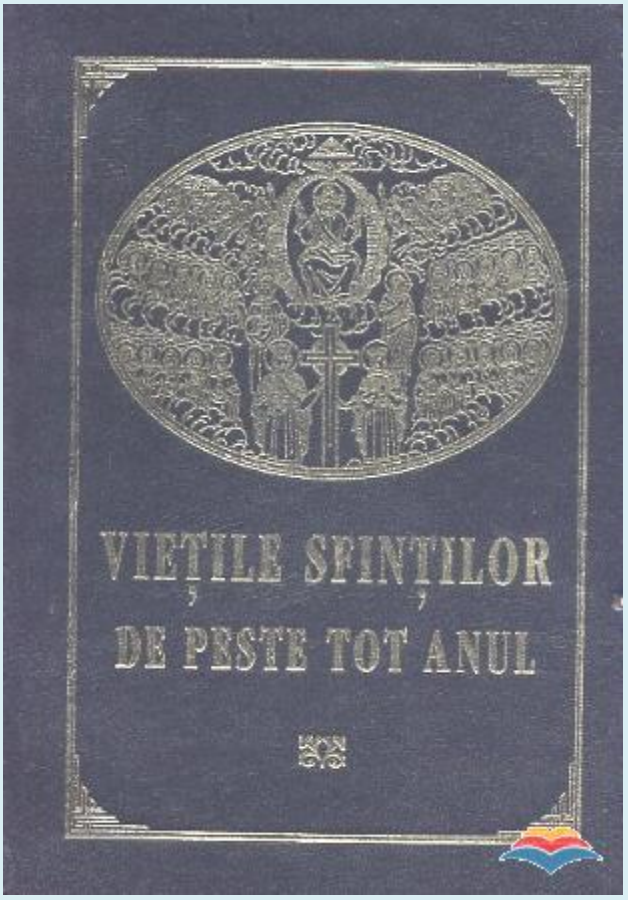

Pe vremea împărăţiei lui Diocleţian şi Maximian, împăraţii Romei, în cetatea Anazavriei era un voievod, anume Pelaghie, care a zis către slujitorii săi: "Duceţi-vă în toată stăpânirea mea, căutaţi pe creştini şi, prinzându-i, aduceţi-i la judecată, ca ascultând porunca împărătească, să se închine zeilor noştri".

Ducându-se slujitorii să împlinească porunca, au prins pe o femeie creştină, anume Teodula. Dar ea, netemându-se atât de chinuri, pe cât se temea să nu fie necinstită de cei necredincioşi, le dă mult aur, rugându-i să-i dea drumul. Ei, neluând în seamă aurul, au dus-o la voievodul lor şi i-au spus despre dânsa cum că voia să se răscumpere cu aur. Atunci, voievodul a lăudat pe slujitorii care nu s-au bucurat de aur şi nu au eliberat-o şi pentru care lucru i-a cinstit cu daruri.

El, şezând la judecată şi punând de faţă pe acea fericită femeie creştină, a întrebat-o de numele ei.

Ea a răspuns: "Sunt creştină".

Voievodul Pelaghie a zis: "Mai înainte de a începe să te chinuim, spune-ne numele tău".

Sfânta a răspuns: *"Ţi-am spus o dată şi n-am minţit, că mă numesc creştină; acesta îmi este numele cel cinstit şi veşnic, iar de oameni sunt numită Teodula. M-am născut din părinţi credincioşi şi sunt prea bine crescută în legea creştină".*

Voievodul i-a zis: "Te văd răspunzându-mi fără minte".

Teodula a răspuns: *"Voi sunteţi fără minte, că aţi lăsat pe Dumnezeu şi vă închinaţi pietrelor".*

Voievodul a zis: "Te sfătuiesc ca pe o soră să jertfeşti zeilor, ca să vii să te desfătezi în averile mele şi să fii în mare cinste".

Teodula a răspuns: *"Desfătează-te în averile tale tu şi tatăl tău, satana, că veţi fi împreună moştenitorii muncii veşnice".*

Voievodul zise: "Ştiu că voi, femeile, sunteţi pornite cu năravurile şi ocărâţi pe stăpâni, însă eu sunt negrabnic spre mânie şi cu blândeţe te învăţ să te supui mie şi să jertfeşti zeilor, ca să nu-ţi pierzi sufletul".

Sfânta răspunse: *"Eu nu-mi pierd sufletul, ci îl mântuiesc, petrecând în mărturisirea lui Dumnezeu, iar trupul va merge în pământ. Deci nu fără de minte îţi zic să-mi chinuieşti trupul precum voieşti căci Dumnezeu, văzând răbdarea mea, îmi va trimite ajutorul Său, de vreme ce voiesc a pătimi cu osârdie pentru El, precum şi El a pătimit pentru noi pe cruce, lucrând mântuirea poporului Său".*

Pelaghie, voievodul, a zis: "Socoteşti că prin aceste cuvinte ale tale mă vei porni spre mânie, ca să te pierd mai degrab. Să ştii bine că te voi chinui multă vreme, tăind unul câte unul din mădularele tale, până ce te voi pierde".

Sfânta a răspuns: *"Vicleanule şi răpitorule lup, cum vei putea să pierzi pe oaia care are ca păstor pe bunul Hristos, Făcătorul tuturor şi dintr-ale Cărui mâini nimeni nu va putea să mă răpească?"*

Atunci, mâniindu-se, tiranul a poruncit să o dezbrace pe sfântă şi s-o spânzure de cosiţele capului de un chiparos şi s-o chinuiască arzându-i pieptul cu ţevi de fier încinse.

Sfânta chinuindu-se, a zis: *"Să ştii, voievodule, că nu simt chinurile, ci pe tine te văd chinuindu-te şi biruindu-te".*

Voievodul îi răspunse: "Zeii noştri sunt milostivi şi ştiu că vrei să te întorci către dânşii; de aceea, cruţându-te, au luat durerea de la tine, ca să nu simţi muncile".

Sfânta i-a zis: ***"Unde sunt zeii tăi care m-au cruţat? Arată-mi-i, ca să-i cinstesc".***

Voievodul, auzind acest cuvânt, s-a bucurat foarte şi cu sârguinţă a poruncit ca, dezlegând-o, s-o ducă în capiştea lui Adrian, pe care îl aveau ca pe un zeu prea lăudat.

Deci, intrând sfânta în capiştea aceea, a văzut pe idolul lui Adrian şi, rugându-se adevăratului Dumnezeu, a suflat asupra idolului şi îndată a căzut, lovindu-se ca de un tunet, şi s-a frânt în trei părţi. Apoi, ieşind sfânta afară, a zis către voievod: "Intră şi dă mână de ajutor zeului tău, deoarece a căzut şi s-a sfărâmat".

Voievodul, intrând, a văzut pe idol căzut la pământ, sfărâmat în trei bucăţi şi s-a tânguit după el cu plângere mare.

Ajungând vestea la împăraţi despre sfărâmarea lui Adrian, şi au trimis un bărbat în cetatea Anazavriei, ca să afle de este adevărat şi să-l dea pe voievod la fiare.

Înştiinţându-se de aceasta, voievodul a căzut înaintea Sfintei Teodula cu plangere, rugând-o să facă întreg pe zeul lor, iar el a făgăduit să se facă creştin, de va vedea pe zeul acela stând la locul său, unde fusese mai înainte.

Sfânta, făcând rugăciune către atotputernicul Dumnezeu, a poruncit idolului să se ridice întreg şi să se aşeze la locul lui. Atunci îndată idolul s-a ridicat întreg şi s-a aşezat la locul unde fusese mai înainte.

Deci, venind omul cel trimis de la împăraţi şi văzând pe idol întreg, s-a întors, nefăcând voievodului nici un rău.

După aceasta a venit la Pelaghie o scrisoare de la împăraţi, poruncindu-i ca, chinuind-o pe Teodula cu diferite chinuri, s-o piarză cu moarte.

Pelaghie nu numai că nu şi-a îndeplinit făgăduinţa, adică a se face creştin, dar, uitând şi facerile de bine ale Sfintei Teodula, a pus-o iarăşi la chinuri şi a poruncit să-i ardă picioarele cu ţepuşe înfocate.

Făcându-se aceasta, s-a apropiat de Pelaghie un închinător de idoli, anume Comentarisie, zicându-i: "Mă rog strălucirii tale, voievodule, să-mi dai stăpânire

asupra ei şi eu o voi face să se închine zeilor, iar de nu voi face aceasta apoi să-mi tai capul". Deci voievodul i-a dat putere asupra sfintei.

Tiranul, făcând cinci piroane lungi, a înfipt unul în urechea ei stângă şi a trecut prin urechea dreaptă. Alt piron l-a înfipt în urechea dreaptă şi a străbătut capătul pironului în cea stângă, al treilea l-a înfipt în fruntea ei, iar celelalte două în pieptul ei.

Sfânta, ridicându-şi ochii către cer, s-a rugat lui Dumnezeu să-i dea răbdare şi îndată a primit ajutorul lui Dumnezeu şi tămăduire, pentru că au căzut piroanele şi a rămas sănătoasă.

Comentarisie, luând pe sfântă în casa sa, o sfătuia cu cuvinte înşelătoare să se închine zeilor lor, ca şi eu - zicea dânsul - să primesc cinste de la voievod şi tu de la împăraţi să te învredniceşti de mare slavă.

Sfânta a zis către el: ***"Gândeşte-te tu singur şi te fă creştin, ca să te învredniceşti nu de cinstea cea de puţină vreme, ci de cea veşnică, întru Împărăţia Domnului nostru Iisus Hristos, Celui ce are să judece viii şi morţii şi să răsplătească fiecăruia după faptele lui".***

Comentarisie a zis: "Spune-mi mie, roaba lui Hristos, tot adevărul, că s-a aprins inima în mine, după cuvintele tale".

Teodula i-a grăit: ***"Lumea aceasta, bogăţiile şi toată slava ei, degrabă trec, iar veacul cel viitor este nesfârşit. De va face cineva aici fapte bune, va lua răsplătire bună în veacul acela, iar cei ce fac rele în lumea aceasta, vor fi acolo munciţi în veci. Mai ales cei ce se închină idolilor, ca şi voi, vor cădea în chinurile cele nesfârşite".***

Cu aceasta şi cu mai multe cuvinte, Sfânta Teodula l-a adus pe Comentarisie la cunoaşterea adevărului şi, umilindu-se cu inima a zis: "Rogu-mă ţie, doamna Teodula, nu pomeni răutăţile cele ce ţi-am făcut, ci te roagă pentru mine, Dumnezeului tău, ca şi eu să fiu creştin".

A doua zi, a stat Comentarisie în faţa voievodului cu Sfânta Teodula şi i-a zis: "N-am putut să întorc pe roaba adevăratului Dumnezeu de la dreapta şi fericita ei cale, dar, mai ales, ea m-a povăţuit şi pe mine la calea cea dreaptă, izbăvindu-mă de întunericul neştiinţei şi, aducându-mă la Hristos, adevăratul Dumnezeu, în care cu neîndoire cred şi mărturisesc prea sfânt numele Său, şi mă închin Lui, cu osârdie".

Aceste cuvinte ale lui auzindu-le, voievodul a poruncit ca îndată să-i taie capul cu sabia, iar trupul să i-l arunce în mare, şi astfel s-a sfârşit chinuirea lui în 24 de zile ale lui ianuarie.

Sfânta Teodula a fost aruncată într-un cuptor aprins şi a petrecut într-însul nevătămată. După aceasta, a dat-o în stăpânire unuia, anume Eladie, ajutător al voievodului, ca să o îndemne la închinarea idolilor, dar şi acela, ca şi Comentarisie, prin cuvintele cele de Dumnezeu insuflate ale Sfintei Teodula, a fost adus către Hristos şi, stând înaintea voievodului, a mărturisit că este creştin; pe care apoi l-a tăiat cu sabia.

Atunci, arzând tiranul o tigaie, a întins pe fericita Teodula pe tigaia aceea şi a turnat peste dânsa smoală fiartă, ceară şi unt. Însă tigaia a crăpat de foc şi aruncând scântei mari şi văpaie înfocată, a ars mulţimea poporului ce stă de faţă, iar pe voievod, ajungându-l focul şi vătămându-l, l-a dat morţii celei amare, pe când Sfânta Teodula a rămas fără vătămare.

Această minune văzând-o mulţimea poporului, a crezut în Hristos, între care era şi Macarie cu Evagrie, cinstiţi cetăţeni.

Mai pe urmă, necredincioşii, arzând ei iarăşi cuptorul, au aruncat într-însul pe Sfânta Teodula şi cu dânsa şi pe Macarie şi Evagrie şi pe mulţimea acelora ce au crezut în Hristos, în acelaşi cuptor.

Acolo, rugându-se cu toţii, şi-au dat sfârşitul şi, trecând la viaţa cea nesfârşită, se încununează cu cununa biruinţei şi dănţuiesc cu toţi sfinţii, slăvind pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, în veci. Amin.

Sinaxar - Pomenirea Sfintei muceniţe Teodula

Tot în această zi (5 februarie), pomenirea Sfintei muceniţe Teodula.

Pe vremea împăraţilor Diocleţian (284-305) şi Maximian (305-311), era prefect în cetatea Azarvei (Asia Mică) un bărbat cu numele Pelagiu, şi acesta a dezlănţuit prigoana împotriva creştinilor. Atunci sfânta, fiind prinsă, a stat înaintea judecăţii lui Pelagiu. Şi mărturisind înaintea tuturor pe Hristos Dumnezeu adevărat, a fost spânzurată de perii capului de un chiparos, şi cu nişte frigări de fier înroşite în foc i s-au străpuns sânii.

Şi, zicând ea către ighemonul acela: unde sunt dumnezeii tăi? arată-mi-i ca să-i cinstesc pe cât îmi va fi cu putinţă, a fost îndată coborâtă şi trimisă la templul lui Adrian, care era un templu însemnat şi vestit. Sfânta, intrând în templu, a făcut rugăciune către Dumnezeu, şi suflând asupra statuii lui Adrian, aceasta a căzut jos şi s-a sfărâmat în trei. Apoi, ieşind din templu, a zis către ighemon: intră şi dă mână de ajutor dumnezeului tău, Adrian, căci căzând jos s-a sfărâmat. Iar el în grabă intrând şi văzând statuia sfărâmată în trei, zăcând jos, s-a văitat cu multă durere. Când a ajuns la urechile împăratului ceea ce se întâmplase, a fost trimis îndată cel mai dintâi din oamenii împăratului cu sarcina că de va fi adevărat că s-a sfărâmat statuia, să dea pe ighemon să fie sfâşiat de fiare. Şi aflând ighemonul aceasta a îngenunchiat înaintea fericitei Teodula, rugând-o cu lacrimi să se roage Dumnezeului ei, ca să refacă iarăşi statuia cea zdrobită, şi să fie aşezată la locul unde se găsea; căci dacă se va face aceasta, el însuşi va veni la credinţa lui Hristos şi se va face creştin. Atunci sfânta, rugându-se lui Dumnezeu, îndată statuia cea sfărâmată, din dumnezeiască poruncă, întreagă s-a aşezat la locul ei; şi aflând-o pe aceasta trimisul împărătesc întreagă, întorcându-se a dus vestea împăratului, care a poruncit ighemonului prin scrisori să chinuiască pe Sfânta Teodula cu multe feluri de chinuri şi la amară moarte să o dea.

Deci, ighemonul a poruncit din nou ca sfânta să fie înţepată cu frigări de fier înroşite în foc şi se mânia blestematul, văzând-o că nu-i pasă de chinuri.

Atunci un oarecare Komentarisie a zis ighemonului: dă-mi mie puterea asupra ei, şi de nu o voi pleca să jertfească idolului Adrian, să mi se taie capul. Şi i s-a îngăduit lui să facă împotriva sfintei tot ce va voi. Iar acesta a supus-o la grele chinuri, dar sfânta, ridicându-şi ochii minţii la cer, se ruga lui Dumnezeu ca să-i dea tărie şi răbdare pentru a putea suferi chinurile.

Atunci Komentarisie, văzând vitejeasca ei răbdare şi dându-şi seama că el îşi poate pierde viaţa, precum spusese mai înainte, poftind pe sfântă la casa sa, o ruga să jertfească împreună cu el idolilor. Atunci sfânta făcând pentru el rugăciune şi întărindu-l cu cuvinte dumnezeieşti, l-a înduplecat să se facă el creştin.

Şi dimineaţa, Komentarisie înfăţişându-se, împreună cu sfânta, înaintea ighemonului i-a zis: nu am putut înduplеca pe această slugă a adevăratului Dumnezeu, ci mai vârtos ea m-a mântuit din întunericul necunoştinţei, apropiindu-mă de Dumnezeu; şi luminându-mi ochii inimii mele, m-a adus Domnului meu Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu.

Atunci ighemonul aprinzându-se de mânie, a poruncit să se taie acestuia capul cu sabia şi trupul să-i fie aruncat în mare. Şi aşa şi-a săvârşit mucenicia sa Komentarisie, în ziua a douăzeci şi patra a lunii ianuarie. Iar pe sfânta a poruncit să fie supusă la chinuri şi mai grele, pe care ea le-a răbdat, rugându-se şi preaslăvind pe Dumnezeu. Pentru aceasta ighemonul de nedumerire cuprins, a strigat cu mare glas: Ce voi face cu aceasta care trebuie să moară de moarte silnică, nu ştiu.

Şi unul din cei ce stăteau în faţă, cu numele Voitos, a zis: dă-mi-o mie, că eu nu sunt atât de nebun ca Komentarisie, ca să mă las înduplecat şi amăgit de ea. Şi ighemonul dându-i-o în primire, acesta a luat-o şi a dus-o la casa lui. Dar şi acesta primind în inima sa cuvintele fericitei, a luat dumnezeiasca prefacere ca şi Komentarisie. Şi a doua zi, mergând înaintea ighemonului împreună cu sfânta, a zis: o, ighemonule, află că mă înfăţişez ţie ca să-ţi mărturisesc şi eu că Hristos este Dumnezeu adevărat; nădejdile pe care tu le-ai pus în făgăduinţele mele sunt zadarnice, căci mai bine este să rămân de minciună, şi să mă fac împreună moştenitor cu Hristos, decât ţinând făgăduiala dată ţie, să câştig gheena focului. Iar ţie ţi se cade să dai mulţumită adevăratului Dumnezeu, Celui ce te-a mântuit pe tine şi să te apropii de El, precum ai făgăduit. Căci nu numai că nu ţi-ai ţinut făgăduinţa; ci şi nerecunoscător arătându-te, pe făcătoarea ta de bine la chinuri nesuferite ai dat-o. Aşa a vorbit acesta, iar ighemonul a poruncit, să i se taie capul cu sabia. Iar pe fericită a poruncit să fie din nou supusă la aspre chinuri. Şi Voitos săvârşindu-şi mucenicia prin sabie, s-a mutat către Domnul, iar fericita a fost aruncată într-un cuptor încins şi a primit împreună cu Evagrie şi cu Macarie şi cu alţi mulţi, fericitul sfârşit.

Calendar Ortodox - Sfânta mucenița Teodula

Sfânta mucenița Teodula a pătimit în anul 304, în timpul persecuțiilor împotriva creștinilor, declanșate de împărații Dioclețian și Maximian, în orașul Anazarvei din Cilicia (Asia Mică), din porunca lui Pelaghie, un slujitor împărătesc. Acesta urmărea creștinii și îi obliga să jertfească idolilor.

Sfânta Teodula a mărturisit pe Mântuitorul Iisus Hristos cu bărbăție. A fost supusă la multe suplicii.

Cum judecătorul insista ca Teodula să jertfească zeilor, sfânta a întrebat: „Unde sunt zeii tăi?”. Dusă în templul lui Adrian ca să le vadă chipul, Sfânta Teodula s-a rugat lui Dumnezeu și suflând asupra idolului, a căzut în bucăți de pe locul unde era amplasat. Atunci, împăratul a poruncit lui Eladie, mai marele închisorilor să meargă la fața locului în Anazarv și să cerceteze. Văzând că Sfânta Teodula rezista chinurilor la care era supusă, Eladie a luat-o în casa în care stătea, crezând că o va convinge prin vorbe bune. Consecința a fost că Eladie și Boitos, un călău, s-au creștinat și mărturisind pe Iisus Hristos au fost martirizați. În cele din urmă și Sfânta mucenița Teodula a primit cununa muceniciei împreună cu alți creștini.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintei muceniţe Teodula

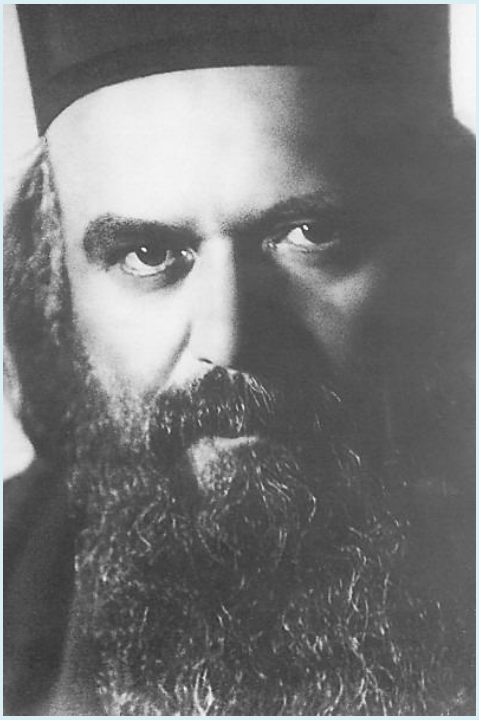

Teodula a suferit pentru Hristos în timpul împărăţiei împăratului roman Diocleţian cel de tristă amintire, în timp ce era torturată, Teodula 1-a făcut pe unul din torţionari, Heladius să-şi vină în simţiri, şi să se convertească la credinţa în Hristos.

Când Heladie a mărturisit pe faţă credinţa lui, i s-a tăiat capul.

La interogatoriul public la care a fost supusă Teodula a răspuns cu curaj şi cu râvnă, în timp ce judecătorul o numea bolnavă psihic.

La aceasta Teodula a răspuns: ***„Tu, care L-ai uitat pe Unul Adevăratul Dumnezeu şi te închini pietrelor nesimţitoare, tu eşti bolnav psihic."***

Judecătorul a condamnat-o pe Teodula la schingiuiri bestiale, pe care ea le-a îndurat cu eroism, uimindu-i pe mulţi cu curajul ei şi făcându-i să se convertească la Hristos.

Printre ei s-au aflat şi doi cetăţeni de vază: Macarie şi Evagrie. Cu aceştia doi şi împreună cu alţii, Teodula a fost aruncată într-un cuptor de foc, unde cu toţii şi-au dat cu cinste sufletele în mâinile lui Dumnezeu, făcându-se vrednici de împărăţia lui Hristos.

Cântare de laudă la Sfânta Agata şi la Sfânta Teodula

Întunecoasă este temniţa, luminoasă muceniţa,
Sfânta Agata străluceşte în întuneric.

De partea cealaltă a curţilor,
inundat de lumină stă chinuitorul, negru de ură,
Noi chinuri născocind pentru fecioara Agata.

Pe sine însuşi se chinuie cu ăst cuget,
El este un întuneric în mijlocul luminii.

Căci celui logodit cu Hristos
temniţa îi este luminoasă,
Iar urâtorului de dreptate,
palatul îi este tartar.
Întunecoasă este temniţa,
luminoasă muceniţa.

Sfânta Teodula, auzind de Hristos,
Pe El L-a urmat, porumbiţă curată.

Pentru Hristos,
gloata a împins-o în întuneric,
Dar Teodula stă cu bucurie,
fără teamă de nimeni.

Când urâtorii ei, plini de răutate,
Chinuiţi de ură şed în palate bogate
Numai la rău cugetând; lor totul le este chin,
Lipsă şi nemulţumire, căci ei pe Hristos nu-L cunosc
Iar toate tainele vieţii ei strâmb le citesc.

Sfinților mucenici, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat rugați-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre.